

Is Enjoying a SHUIR...a SIN?/Yehoshua Grunstein

Introduction

מסכת אבות ו/א-כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה
מסכת תענית ז' עמוד א'-כל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים"

Source

מסכת ראש השנה דף כ"ח עמוד א'- בשופר של שלמים - לא יתקע, ואם תקע - לא יצא... שלמים דלאו בני מעילה נינהו=איסורא הוא דרכיב בהו [ולא נפקי לחולין]. מתקיף לה רבא: ... כי קא תקע - באיסורא תקע? אלא...הדר אמר: ...יצא, מצות לאו להנות ניתנו

הסבר רש"י [שם ד"ה לאו ליהנות ניתנו] - לישראל: להיות קיומם להם הנאה, אלא לעול על צואריהם ניתנו.
בני יששכר¹ [אגרא דכלה בראשית פרשת חיי שרה]-הנה שאלו תלמידי בעש"ט לרבם קדוש ישראל: מה יעשה האדם שיש לו תענוג מדברי תורה ולבו שש ושמח, ואם כן נהנה מהתורה?

<p>מסכת עבודה זרה דף יט עמוד א'-אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ, שנאמר: "כי אם בתורת ה' חפצו" מדרש שמות רבה [מ"א/ה]- "ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחות העדות... (שמות ל"א/י"ח)- מהו "ככלתו"? אמר ריש לקיש: 'כל מי שהוא מוציא דברי תורה ואינן ערבים על שומעיהם ככלה שהיא ערבה לבעלה, נוח לו שלא אמרן. למה? שבשעה שנתן הקב"ה התורה לישראל הייתה חביבה עליהם ככלה שהיא חביבה על בן זוגה. מניין? שנא' "ויתן אל משה ככלתו" מדרש שיר השירים [ד/יא]- "נפת תטופנה שפתותיך כלה" ורבנן אמרי: "כל מי שאומר דברי תורה ברבים ואינן ערביין על שומעיהן כדבש וחלב המעורבין זה בזה, נוח לו שלא אמרן".</p>	<p>מסכת עבודה זרה דף י"ט עמוד ב'-א"ר תנחום בר חנילאי: לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד. מדרש ילקוט שמעוני (משלי רמז תתק"מ)- "כי רבים חללים הפילה" זה העוסק בתורה שלא לשמה",</p>
--	---

¹ ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב, 1785-1841, תלמיד ה'חוזה' מלובלין וגדולי החסידות, רבו גילה לו שהוא משבט יששכר, החל לשמש כאדמו"ר בשנת 1815, כתב גם ספרי חסידות וגם ספרי הלכה [דרך פיקודיך].

Points of View

Enjoying is the Goal	Not the GOAL, but not a SIN if happens	Natural to Enjoy	Don't Enjoy
<p>אור החיים [דברים כ"ו/ו"א]- שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה</p> <p>אגלי טל [הקדמה]-והנה בט"ז יו"ד סוף סימן רכ"א דאף דמצות לאו להנות נתנו ומותר במודר הנאה= אינו כן בתורה שמשמחת הלב, ומגיע לו הנאה ע"ש. והנה לעיל כתבנו דשמחה והנאה שמתענג בלימוד התורה היא מכלל המצוה</p> <p style="text-align: right;">'''</p>	<p>בני יששכר [אגרא דכלה בראשית פרשת חיי שרה]- והשיב שזהו מסגולת התורה בעצמה שהיא משמחת ומשישה נפש האדם. אף על פי שאין כוונת האדם רק לעשות נחת רוח להבורא ית', אעפ"כ בטבע בא לו התענוג הנפלא בהכרח, ואם כן, הוא מוכרח בדבר, ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו לומר להאדם למה נהנית מכבוד התורה. ועפ"ז יובן דברי הקדוש ר' אבהו, שחשב שלריק יגע מחמת שראה עולמו בחייו, והיה מתענג מתורה ומצות מעין עולם הבא, ואם כן היה נהנה מהתורה וחשב שלריק יגיעתו, וז"ש ואני אמרתי לריק יגעתי וכו', אכן משפטי את י"י שאינו בא בטרוניא עם בריותיו וכנ"ל, והבן.</p>	<p>ר' חיים מולוז'ין [רוח חיים, אבות ג/ט]- כי הנה בלימוד יש כמה פניות: לאהבת הממון והכבוד ילמדו ההמון, ובני עליה אשר כונתם אך לשמה המה מועטים, ורוב העם ילמדו למצות הבורא, ובצירוף פניה אחרת. ויש הלומד מאהבת חכמתה, כי גם המתפלספים יודו כי כל החכמות המה כמר מדלי נגד עמקות חכמת התלמוד. והנה, אם לומד לשמה, על מנת לעשות, ובלימודו הוא נהנה מחכמתה, לא יחשוב לו זאת לעון, כיון שעיקר לימודו לשם מעשה</p>	<p>ישמח ישראל [פרי בחקתי]- "כי הלומד בתורה ומבין ומכיר בפילפול וסברת התורה ומתענג=לזה לא נקרא לימוד התורה עבודה ויגיעה ועמל, כי בזה שאדם נהנה ושמח= ולא ייעף, ולא ייגע...ואצל זה הלומד על אופן זה אצלו נקרא עבודה ויגיעה ועמל כי לא ירגיש התענוג מהתורה".</p>

Ramification: Translation of Birkat HaTorah

"והערב נא ה' אלקנו את דברי תורתך בפינו"

אבודרהם [ברכות השחר]-

ועל שם (תהלים קי"ט/קכ"ב) "ערוב עבדך לטוב"	על שם (מלאכי ג/ד) וערבה
רש"י [תהלים שם ד"ה "ערב עבדך"]- היה ערב בשבילי לנגד הרעה	לי"י מנחת יהודה...
הב"ח [אוי"ח מ"ז]- ומסיים "והערב נא" וכו'...לפי שהקב"ה עוזר ותומך לכל העוסק בתורה, ומלמד אותו להבינה על בוריה. ולכן מבקשים ממנו יתברך ואומרים והערב נא וכו' ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל:	

Explanation of Those that Idealize Enjoying

<p>רבינו יונה [מס' אבות ב/י"ד] - וכשאתה מיגע את עצמך בתורה = תשתעשע בה שמצינו שאמרה תורה (משלי ח/כ"ב) "ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז", וכתוב בתריה "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום". הנה לך כי הקדוש ברוך הוא היה משתעשע בה. ויש לך לעשות כן והוא שנאמר (משלי שם) משחקת בתבל ארצו ושעשעי את בני אדם. ר"ל כאשר היה התורה שעשועים להקב"ה קודם יצירת עולם כך תהיה משחקת בתבל אחר שנברא העולם ושעשועים לבני אדם".</p>	<p>הסבר חידושי רבינו אברהם מן ההר [נדריים מ"ח]. - דלא שייך טעמא דמצוות לאו ליהנות ניתנו אלא במצוה שהיא תלויה במעשה... שאינו עושה אותה להנאת גופו אלא לעשות מה שנצטווה מאת ה', ... אבל מצות לימוד... עיקר הציווי הוא כדי לצייר האמת ולהתענג וליהנות במדע לשמח לבבו ושכלו, כדכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב, ומשום הכי אבל אסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים, ... שעיקר מצותו היא ההנאה והתענוג במה שמשיג ומבין בלימודו</p>
--	---